

Quickscan flora en fauna ten behoeve van KRW- berging en erosieknelpunt Slingerberg

Gemeente Meerssen

27 oktober 2014

Definitief rapport

BD2604-101-102

Documenttitel Quickscan flora en fauna ten behoeve van KRW-
 berging en erosieknelpunt Slingerberg

Verkorte documenttitel Quickscan flora en fauna Slingerberg

 Status Definitief rapport

 Datum 27 oktober 2014

 Projectnaam KRW-berging en erosieknelpunt Slingerberg

Projectnummer BD2604-101-102

Opdrachtgever Gemeente Meerssen
 mevr. ing. M.H.W.M. Pakbier

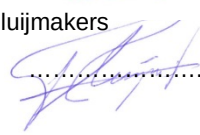
 Referentie BD2604-101-102/IS-MA20140866/PG/AH/Maas

Auteur(s) Ing. P. (Patricia) Goossens-Stofmeel

Collegiale toets Dr. H. (Hans) de Mars

Datum/paraaf 27-10-2014

Vrijgegeven door R.M.E. (Ronald) Pluijmakers

Datum/paraaf 27-10-2014

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
1 INLEIDING	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Doel	1
1.3 Locatiebeschrijving	1
1.4 Ligging	3
1.5 Methodiek	4
1.6 NDFF-gegevens	4
1.7 Waarneming.nl	4
1.8 Veldbezoek	5
2 RESULTATEN	7
2.1 Vaatplanten	7
2.2 Broedvogels	9
2.3 Amfibieën en reptielen	9
2.4 Vissen	11
2.5 Grondgebonden zoogdieren	12
2.6 Vleermuizen	13
2.7 Insecten	15
2.8 Overige soorten	15
3 VOORGENOMEN WERKZAAMHEDEN	16
4 EFFECTBEPALING	16
4.1 Effectbepaling per soortgroep	16
4.2 Betekenis	17
5 MITIGERENDE MAATREGELEN	18
6 CONCLUSIE	18

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna zijn de voorgenomen werkzaamheden aan de riooloverstort en regenwaterbuffer boven aan de Slingerberg ter hoogte van de Hussenbergstraat te Hussenberg. Getoetst wordt of de werkzaamheden (negatieve) effecten uitoefenen op beschermde soorten uit de Flora- en faunawet.

1.2 Doel

Doel van de quickscan is inzicht geven in de aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten planten en dieren op de locaties en de directe omgeving.

1.3 Locatiebeschrijving

Locatie 1 bevindt zich boven aan de Slingerberg net na het bebouwde gebied van Hussenberg. Locatie 2 bevindt zich halverwege de berg in de bocht. Locatie 3 bevindt zich bij het begin van de overkluizing aan de andere kant van de weg tegenover Broekhoven nr. 10 (zie ook figuur 1.1 en de foto's 1 t/m 3).

Figuur 1.1 Ligging van de te onderzoeken locaties

Foto 1 **Locatie 1**

Foto 2 **Locatie 2**

Foto 3 **Locatie 3**

1.4 Ligging

De locaties liggen binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied Bunder- en Elsloërbos. Daarnaast bevinden ze zich ook binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Figuur 1.2 Ligging binnen het Natura 2000-gebied (rode contour)

Figuur 1.3 Ligging binnen de EHS (groene contour)

Dit houdt in dat in dit gebied in principe geen ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden 'nee-tenzij' die de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten. Volgens het 'nee-tenzij' principe staat de overheid nieuwe ingrepen alleen toe als de initiatiefnemer kan aantonen dat sprake is van redenen van groot openbaar belang.

1.5 Methodiek

Om inzicht te krijgen in het voorkomen van beschermde natuurwaarden op de locaties heeft, naast een bureauonderzoek waarbij waarnemingsgegevens van NDFF, waarneming.nl en het concept beheerplan Bunder- en Elsloërbos zijn geraadpleegd, op 25 augustus een oriënterend veldbezoek plaatsgevonden. Het onderzoek is uitgevoerd door een ecooloog van Royal HaskoningDHV. Het veldbezoek kan niet gezien worden als een grondige veldinspectie.

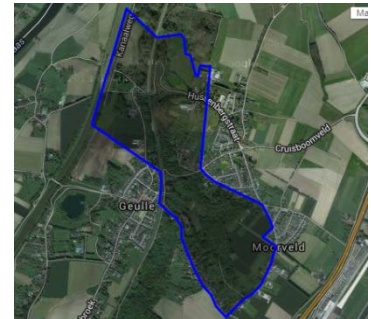
1.6 NDFF-gegevens

Uit de gevalideerde NDFF-gegevens valt af te leiden welke beschermde dieren en planten voorkomen op en in de nabijheid van de locaties (zie figuur 2.1).

1.7 Waarneming.nl

Ook op de site van www.waarneming.nl staan waarnemingen. Deze waarnemingen zijn vaak per deellocatie onderverdeeld. Voor deze locatie was specifiek de deellocatie Meerssen-Snijdersberg interessant. Zoals op figuur 1.4 te zien is vallen alle drie de locaties binnen deze deellocatie. Daarbij dient aangetekend te worden dat deze deellocatie een reikwijdte heeft vanaf het Julianakanaal bij Broekhoven tot onder de kern Moorveld.

Figuur 1.4 Deellocatie Meerssen-Snijdersberg bij waarneming.nl

1.8 Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn de verkregen gegevens van het bureauonderzoek in het veld gecheckt.

De Slingerberg ligt geheel in het bos en de drie locaties hebben ecologische waarden. Alle locaties liggen binnen het habitatype Eiken-haagbeukenbos (H9160B) dat vanuit de Natura 2000-wetgeving is aangewezen.

Foto 4 **Impressie locatie 1 van beneden af gezien**

Beschrijving drie locaties

Tijdens het veldbezoek was goed te zien dat ter hoogte van locatie 1 een grote uitsnijding in de berg is ontstaan door de riooloverstort die zich boven aan de berg bevindt. De begroeiing hier bestaat voornamelijk uit hazelaar, robinia, gewone esdoorn, sporkehout, gewone es en haagbeuk met een ondergroei van grote brandnetel, gewone braam, gele dovenetel en klimop.

Locatie 2 is een meer open gebiedje te midden van bomen als winterlinde, gewone es, haagbeuk, ruwe berk, zoete kers en zomereik en opgaande struiken als hazelaar en gewone vlier. De meer kruidachtige begroeiing bestaat uit koninginnekruid, grote brandnetel, klimop, gewone braam, gele dovenetel, groot hoefblad, wijfjesvaren en pitrus. Op deze locatie is ook een wijngaardslak aangetroffen.

Onderlangs het spoor bevindt zich locatie 3, deze locatie ligt tussen de weg en de spoordijk in. De begroeiing ter plekke van locatie 3 bestaat uit gewone esdoorn, canada populier en haagbeuk met een soortenrijke ondergroei van gewone smeerwortel, hazelaar, gewone vlier, gele dovenetel, klimop en gevlekte aronskelk.

Foto 5 Uitloop riooloverstort ter hoogte van de Hussenbergstraat

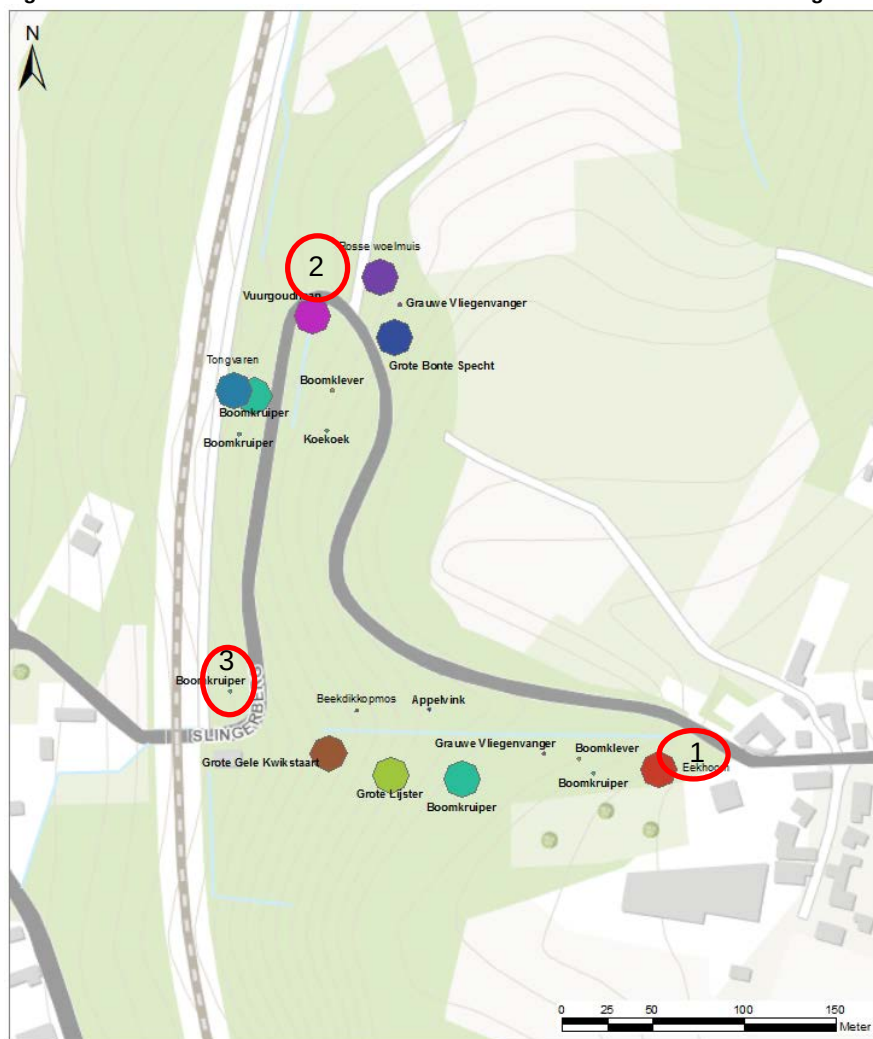
Foto 6 Erosieschade aan het einde van de overstort

2 RESULTATEN

Onderstaand hoofdstuk geeft de resultaten van het bureauonderzoek en veldbezoek per soortgroep weer.

Figuur 2.1 Voorkomen beschermde soorten uit de flora en faunawet volgens NDFF

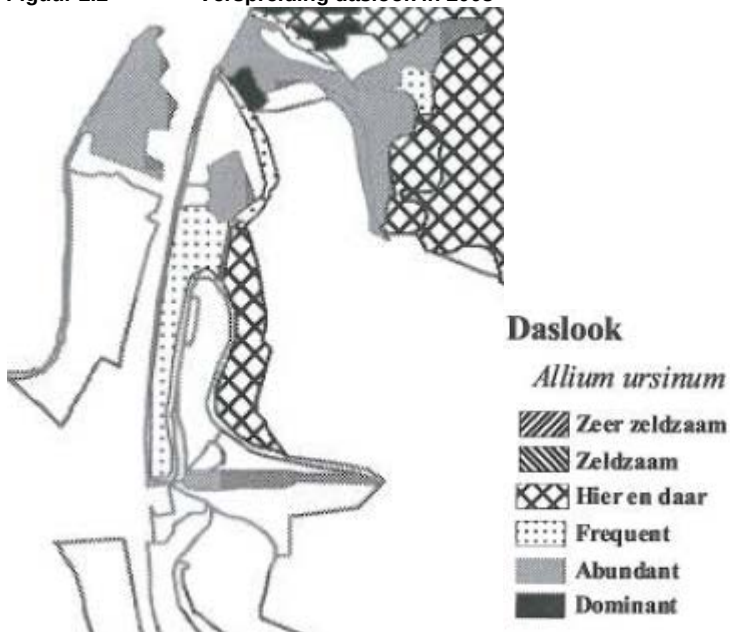
2.1 Vaatplanten

Uit de NDFF-gegevens valt af te leiden dat er ter hoogte van de spoordijk, tussen locatie 2 en 3, buiten de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden, tongvaren groeit. Tongvaren is binnen de flora- en faunawet beschermd in tabel 2. Tijdens het veldbezoek is halverwege de helling, tussen locatie 1 en 3 maar buiten de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden, in verschillende bomen maretak (tabel 2) aangetroffen.

Uit de 'Basisvegetatiekartering Bunderbos en Ravensbos' blijkt dat de binnen de Flora en faunawet in tabel 2 beschermde daslook aan de oostzijde van de weg hier en daar is aangetroffen. Aan de westzijde van de weg, langs het spoor, komt de soort frequent voor.

Uit figuur 2.2 blijkt dat de soort op de helling, langs de grub naar beneden (tussen locatie 1 en 3), veelvuldig voor komt. Binnen de slinger is de soort niet gekarteerd (zie ook figuur 2.2).

Figuur 2.2 Verspreiding daslook in 2008

Van de site waarneming.nl valt af te lezen dat binnen de deellocatie Meerssen-Snijdersberg de volgende vaatplanten zijn waargenomen; rapunzelklokje, wilde marjolein, maretak, daslook en tongvaren. Allen beschermd in tabel 2 van de Flora- en faunawet.

Navraag door dhr. R. Theunisz bij IVN Ulestraten heeft geen extra informatie opgeleverd.

Uit de gegevens die beschikbaar zijn via waarneming.nl komt naar voren dat binnen het deelgebied Meerssen-Snijdersberg de volgende beschermde soorten zijn aangetroffen, levendbarende hagedis (tabel 2), hazelworm (tabel 3) en alpenwatersalamander (tabel 2).

De levendbarende hagedis komt voor in redelijk dicht begroeide gebieden, zoals (vochtige) heide, veen, schraal grasland, open plekken in bossen en rijk begroeide bosranden. Ook in wegbermen, dijktafsluitingen, hagen en houtwallen. De soort heeft een duidelijke voorkeur voor vochtige terreinen, met name structuurrijke overgangen van vochtige naar droge terreindelen. De aanwezige habitats op de locaties voldoen hier onvoldoende aan.

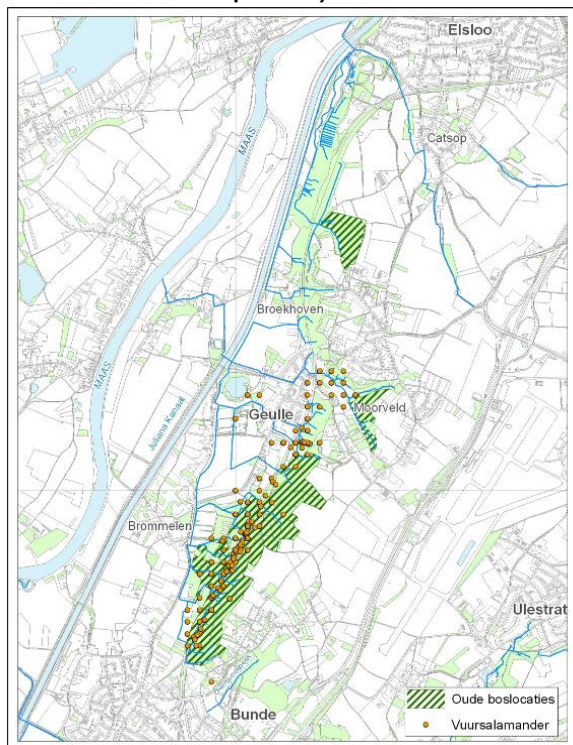
Hazelwormen zonnen veel. Dit doen ze soms op open plekken, maar vaker tegen een stuk hout of een steen, tussen strooisel, tussen bladeren of deels verscholen in de vegetatie. De rest van de tijd houden ze zich verborgen onder de vegetatie, stenen of verblijven ze in holen in de grond. Ze komen voor in bos- en heidegebieden met een vochtige bodem. Daarnaast in, op, of onder houtwallen, struwelen, spoor- en wegbermen, kalkgraslanden, vestingwerken, steenhopen, ruderaal landschap en tuinen. De aanwezige habitats op de locaties voldoen hier onvoldoende aan.

De alpenwatersalamander leeft in de buurt van loofbos of houtwallen, heggen en struwelen. Ook in tuinen. Het voortplantingswater bestaat uit stilstaande, niet te voedselrijke wateren zoals greppels, bospoelen en vennen. Alpenwatersalamanders blijven in de buurt van het water. De aanwezige habitats op de locaties voldoen hier onvoldoende aan.

Uit het concept beheerplan kan worden opgemaakt de vuursalamander voorkomt in het Bunder- en Elsloërbos. De soort komt, met als uiterst noordelijke verspreiding Snijdersberg, voor ten zuiden van de locaties (zie figuur 2.4).

Algemeen voorkomende amfibieën kunnen gebruik maken van de aanwezige landhabitats.

Figuur 2.4 Voorkomen vuursalamander (bron: conceptbeheerplan Bunder- en Elsloërbos, 11 april 2014)

Algemeen voorkomende amfibieën en reptielen kunnen gebruik maken van de locaties. Beschermde amfibieën en reptielen komen niet voor op de locaties.

2.4 Vissen

Op de locaties is geen open water aanwezig.

Er komen geen beschermde vissen voor op de locaties.

Foto 7 Impressie locatie 1 gezien van bovenaf richting dal met links van het pad de uitsnijding (grub)

2.5 Grondgebonden zoogdieren

Uit de door de gemeente aangeleverde NDFF-gegevens blijkt dat de volgens de Flora en faunawet in tabel 2 beschermde eekhoorn ter hoogte van locatie 1 is aangetroffen.

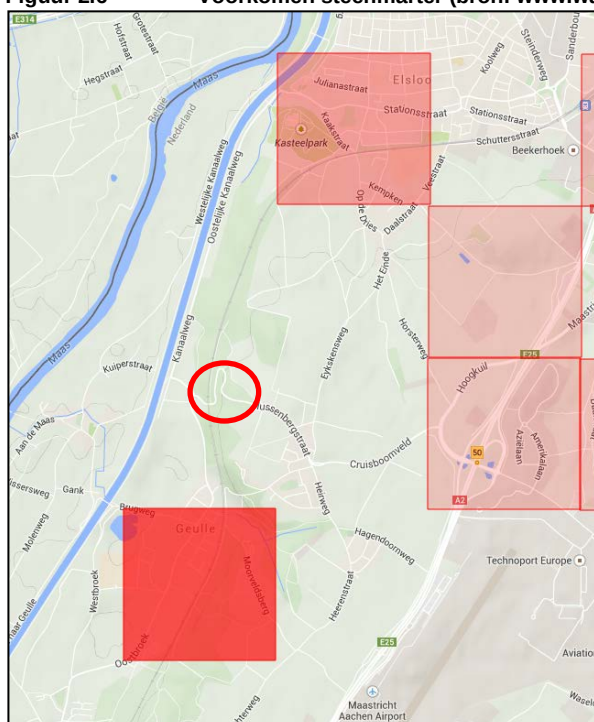
Ook volgens waarneming.nl is de eekhoorn binnen het deelgebied Meerssen-Snijdersberg aangetroffen. Tevens is er melding gemaakt van beversporen. Deze zijn in maart 2012 langs de oevers van het kanaal waargenomen (zie figuur 2.5).

Figuur 2.5 Beversporen (bron: www.waarneming.nl)

Het voorkomen van de steenmarter op de locatie kan worden uitgesloten. De soort is hier volgens waarneming.nl tussen 2009 en 2014 niet aangetroffen (zie figuur 2.6). De steenmarter komt vooral voor in parklandschap, maar ook in volkomen bos loze gebieden, steengroeven en rotsige hellingen. Hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en tegenwoordig zelfs in grote steden (de steenmarter is een 'cultuurvolger'). Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt.

Figuur 2.6 Voorkomen steenmarter (bron: www.waarneming.nl)

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar nesten en sporen van de eekhoorn, deze zijn echter niet aangetroffen, het in de NDFF aangegeven exemplaar betreft een individu. De rosse woelmuis (volgens NDFF) beschermd in tabel 1 van de Flora en fauna (vrijstelling) is ter hoogte van locatie 3 aangetroffen, vermoedelijk houdt deze zich op in het talud van de bovenliggende akker verderop. De aanwezige habitats binnen de locaties zijn geschikt voor het voorkomen van zowel algemeen voorkomende zoogdieren als ook beschermde exemplaren.

Beschermde zoogdieren maken gebruik van de locaties.

2.6 Vleermuizen

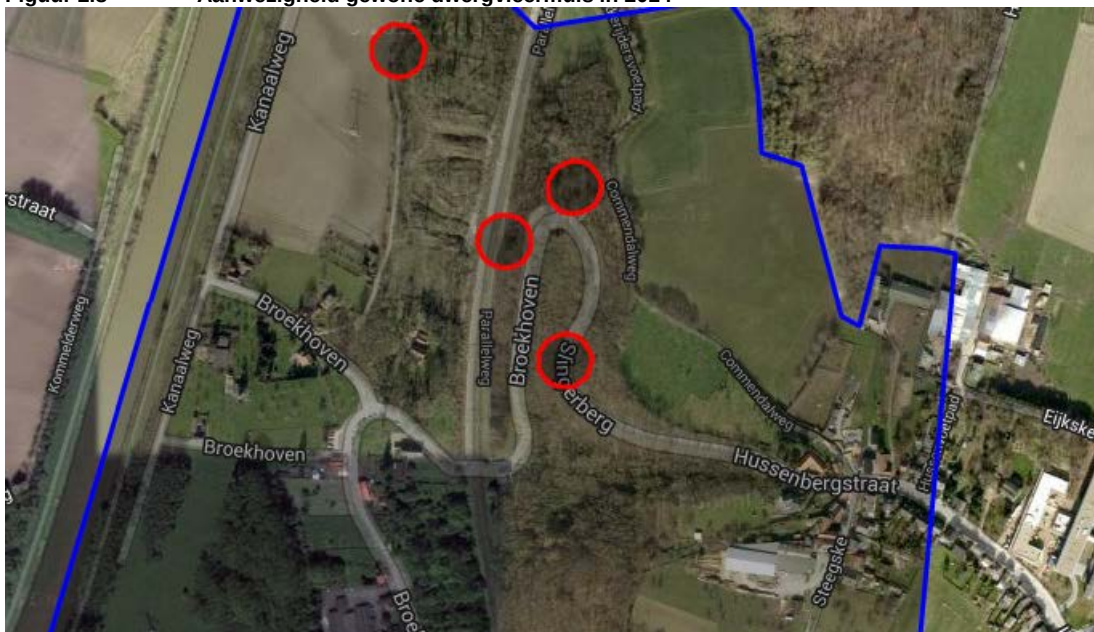
De aanwezige habitats maken deel uit van het leefgebied van vleermuizen. Tijdens het veldbezoek zijn in de bomen verschillende spechtengaten aangetroffen die mogelijk dienst kunnen doen als verblijfplaats voor vleermuizen.

Uit de gegevens die aanwezig zijn op waarneming.nl valt af te leiden dat zowel de ruige dwergvleermuis als de gewone dwergvleermuis in 2014 in het gebied zijn waargenomen. Beide soorten gebruiken het gebied als foerageergebied, de gewone dwergvleermuis jaagt in gesloten tot halfopen landschap, de ruige dwergvleermuis jaagt vooral in half open bosrijk landschap.

Figuur 2.7 Aanwezigheid ruige dwergvleermuis in 2014

Figuur 2.8 Aanwezigheid gewone dwergvleermuis in 2014

Vleermuizen maken gebruik van de locaties.

2.7 Insecten

Uit de gegevens van de NDFF en het bureauonderzoek via waarneming.nl komen geen waarnemingen over beschermde insecten naar voren. Ook tijdens het veldbezoek zijn er geen beschermde insecten waargenomen.

Beschermde insecten maken geen gebruik van de locaties.

2.8 Overige soorten

Tijdens het veldbezoek is ter hoogte van locatie 2 een wijngaardslak aangetroffen. De wijngaardslak is beschermd in tabel 1 van de Flora- en faunawet, hiervoor geldt een vrijstelling.

Overige zwaardere beschermde soorten komen niet voor op de locaties.

Foto 8 Wijngaardslak op locatie 2

3 VOORGENOMEN WERKZAAMHEDEN

Om te kunnen voorzien in een grotere overstortvoorziening/capaciteit is de gemeente Meerssen voornemens een nieuwe KRW-berging aan te leggen. De drie mogelijke locaties hiervoor zijn; locatie 1, ter hoogte van Hussenberg boven aan de Slingerberg, locatie 2, halverwege de berg op een halfopen plek aan de noordkant van de scherpe haarspeldbocht en locatie 3, onder aan de berg voor de spoorlijn tegenover nr. 10 Broekhoven.

Om de nieuwe berging aan te kunnen leggen dienen graafwerkzaamheden uitgevoerd te worden ten behoeve van de aan te leggen betonnen constructie. Daarnaast dienen bomen gekapt te worden.

4 EFFECTBEPALING

De effecten voor de voorgenomen ontwikkeling kunnen verdeeld worden in tijdelijke effecten die optreden tijdens de aanleg en permanente effecten die optreden in de vorm van ruimtebeslag na uitvoering.

De negatieve effecten samenhangend met de sterke erosie door de grote piekafvoeren die momenteel optreden in de grubbe, worden door middel van deze ontwikkeling verholpen. Daardoor ontstaat er een betere, meer natuurlijke situatie.

4.1 Effectbepaling per soortgroep

Vaatplanten

Mogelijk treden er negatieve effecten op vaatplanten op. Om te kunnen bepalen in welke mate dit zal zijn dient er in het voorjaar gericht gekeken te worden naar het voorkomen van beschermde planten ter hoogte van de drie locaties. Er kan niet worden uitgesloten dat groeiplaatsen van beschermde planten verloren gaan bij de aanleg van een nieuwe KRW-buffer. Deze zijn echter, vanwege de huidige antropogene invloed bij de bestaande buffer, het kleinst op locatie 1.

Broedvogels

Wanneer de werkzaamheden plaatsvinden in het broedseizoen van vogels, kunnen broedende vogels verstoord worden. Het wordt niet uitgesloten dat algemeen voorkomende broedvogels gebruik maken van de bomen op de locaties. Alle (broed)vogels zijn beschermd middels de Flora- en faunawet. Voor verstoring (overtreding art. 11) van broedvogels wordt geen ontheffing verleend.

Broedseizoen

Voor een begrip als 'broedseizoen' is geen standaardperiode te hanteren. Afhankelijk van de soort en weersomstandigheden in een bepaald jaar kunnen soorten veel eerder of juist veel later broeden dan normaal het geval zou zijn. Dit kan zelfs per regio verschillen. Voor de wet is van belang of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De vaak geciteerde periode 15 maart t/m 15 juli is slechts een indicatie. Voor aanvang van de werkzaamheden dient altijd op broedgevallen gecontroleerd te worden.

Er worden geen permanente effecten verwacht. Er zijn op de locaties geen vogels aangetroffen die jaarrond gebruik maken van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Grondgebonden zoogdieren

Het verwijderen van de begroeiing heeft weinig effect op grondgebonden zoogdieren, in de omgeving blijft voldoende habitat over. Negatieve effecten zullen marginaal zijn en alleen betrekking hebben op algemeen voorkomende soorten, de zorgplicht dient in acht te worden genomen.

Vleermuizen

Vleermuizen gebruiken de locaties voornamelijk als foerageergebied. Beide waargenomen soorten komen algemeen voor. Van de ruige dwergvleermuis is bekend dat kraamkolonies alleen in Noord-Holland zijn aangetroffen. Van de gewone dwergvleermuis worden (kraam)kolonies in Nederland vooral in gebouwen, in spouwmuren, achter betimmering en daklijsten, of onder dakpannen gevonden. Het verwijderen van de begroeiing heeft weinig effect op vleermuizen omdat het een relatief klein oppervlak betreft binnen een groot aaneengesloten natuurgebied waardoor de foerageermogelijkheden behouden zullen blijven.

Amfibieën en reptielen

De locaties zijn alle drie relatief schaduwrijk, daarnaast is de kwaliteit van de bestaande habitats op de locaties minder geschikt voor het voorkomen van levendbarende hagedis, hazelworm of alpenwatersalamander. De levendbarende hagedis en de hazelworm zullen als zoonanbidders veelal eerder gebruik maken van de bij de spoorlijn aanwezige habitats (zandbed, bielzen, steenbestorting). Er zijn geen negatieve effecten te verwachten op beschermde amfibieën en reptielen omdat deze niet voorkomen op de locaties.

Overige soorten

Er zijn geen effecten te verwachten op beschermde insecten en vissen omdat deze niet voorkomen op de locaties.

4.2 Betekenis

Op alle drie de locaties zijn ecologische waarden aanwezig, deze zijn vooralsnog voornamelijk geschikt voor algemeen voorkomende soorten en enkele zwaarder beschermde soorten.

5 MITIGERENDE MAATREGELEN

Het verstoren van broedvogels dient voorkomen te worden. De aanleg van een nieuwe buffer maakt het kappen van bomen noodzakelijk. Ter voorkoming van negatieve effecten voor broedvogels dienen de kapwerkzaamheden van de bomen en het verwijderen van het overige struweel buiten het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli) uitgevoerd te worden.

Als er op de locatie waarbinnen de werkzaamheden uitgevoerd gaan worden beschermde vaatplanten groeien dan kunnen deze verplant worden buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Er zal echter nader onderzoek moeten plaatsvinden om te kunnen bepalen om welke soorten het gaat en hoe hier mee omgegaan dient te worden.

6 CONCLUSIE

Het voorkomen van met name beschermde planten kan niet worden uitgesloten, nader onderzoek in het voorjaar zal dit moeten uitwijzen.

Aanbeveling

Voorafgaand aan de werkzaamheden dient een nadere inspectie te worden uitgevoerd om vast te kunnen stellen of er zich tegen die tijd geen beschermde soorten hebben gevestigd op de locatie waar de werkzaamheden uitgevoerd zullen gaan worden.

=0=0=0=